

השיעור מתחיל בדף מב ע"ב בתחילת המשנה :

(דף קי"ג ע"א) **מתני'** **בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה - אסור לבשל ביחד מן התורה**, ואם בשלו הרי הוא **אסור בהנאה!** איסור הנאה לימדה הגמ' [דף קטו ב] מהפסוק 'לא תבשל' שלשה פעמים אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול. אבל, **בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה**, וכן **בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה - מותר לבשל ומותר בהנאה** וכמובן שאסור באכילה משום איסור טמאה. **רבי עקיבא אומר:** בשר חיה ועוף אינם אסורים לבשל בחלב מן התורה שנאמר **"לא תבשל גדי בחלב אמו"** ג' פעמים, ללמדנו - **פרט לחיה ולעוף ובהמה טמאה** גדי פרט לעוף שאינו בהמה, גדי פרט לחיה שאינה בהמה, ואף על גב שחיה היא בכלל בהמה, יש פסוק מיותר שממעט חיה. גדי ולא בהמה טמאה. אבל בהמה טהורה דלאו גדי, כגון פרה ורחל מתרבה מהפסוק, כדתיניא [הוא במשנה דף קיג א] בגמרא נאמר 'לא תאכלו כל נבלה' ונאמר באותו פסוק עצמו 'לא תבשל גדי בחלב אמו' משמע כל שנוהג בו איסור נבלה יש בו משום בשר בחלב.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף ג

אינו נוהג אלא בבשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, אבל בשר טהורה בחלב טמאה, או בשר טמאה בחלב טהורה, מותרים בבישול ובהנאה. ובשר חיה ועוף, אפילו בחלב טהורה, מותר בבישול, ובהנאה; ואף באכילה אינו אסור, אלא מדרבנן. אבל דגים וחגבים, אין בהם איסור, אפילו מדרבנן. **הגה:** ונהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף, הואיל ואינו רק מדרבנן. אבל בשר בהמה, יש להניח אצל החלב שקדים, משום מראית העין, כמו שנתבאר לעיל סימן ס"ו לענין דם.

ילקוט יוסף קצוש"ע יורה דעה סימן פז - מהלכות בשר בחלב - דיני בישול בשר בחלב

יז. יש אומרים דלכתחילה אין להתיר לבשל עוף בחלב, שלא התירו בזה בבישול והנאה אלא בדיעבד, אבל לכתחילה אסרו חכמים לבשל עוף בחלב, [משום מראית העין]. ויש אומרים שמותר לבשל לכתחילה בשר עוף בחלב, שלא אסרו בזה חכמים אלא באכילה. והעיקר להקל בבישול עוף בחלב לגמרי, ובפרט לצורך רפואה [כדי לעשות תרופה ולהניח ברטייה וכדומה], אפילו לצורך חולה שאין בו סכנה. וכל שכן בהנאה לאחר שנתבשל, שאין ראוי להחמיר לאבד ממון של ישראל. [ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד קל].

רי"ף:

[משנה נמצאת בגמ' בדף קט"ז ע"א] **קבת** בהמה של **העובד כוכבים**, דהיינו החלב הקרוש שבתוך הקבה, **ושל נבלה** [ובגמרא פריך של עובד כוכבים ושל נבלה - היינו הד] - **הרי זו אסורה** משום שנחשבת כגוף הבהמה. **המעמיד חלב בעור של קיבה של בהמה (נבלה) לא גורסים** כך כותב קובץ הגהות וכך מוכח מהר"ן) שהוא בשר, כדי לעשותו גבינה, **אם יש בעור הקבה כמות מספיק גדולה בנותן טעם** כדי שתתן טעם בשר בחלב, **הרי זו הגבינה אסורה** שאע"פ שעור הקיבה מעמיד החלב וידוע שדבר המעמיד אפילו באלף לא בטל, כאן הרי הוא כשאר איסורים בנותן טעם. מדברי המשנה משמע שהמעמיד בעור בהמה כשרה אוסר בני"ט והמעמיד בעור נבלה בכל שהו.

הר"ן הביא שתי קושיות שהקשה הרב יהוסף הלוי: א. מדוע הוצרך שמואל לאסור דווקא בעור קיבת נבלה אפי' אם היה מעמיד הגבינה בעור כשרה יש לאסור משום בשר בחלב? ב. מדוע המעמיד בעור נבלה, הגבינות אסורות בכל שהו, ולא אמרו שגוי יטעם אם טעם העור מורגש בחלב? ותירץ הרב יהוסף הלוי אם משום בשר

בחלב לא היינו אוסרים אלא אם כן עור הקיבה הכשר היה נותן טעם בחלב כפי שכתוב במתניי 'המעמיד בעור קיבה אם יש בה בני"ט אסורה'. אבל המעמיד בעור קיבת נבלה נאסרת בכל שהו שכיון שהוא העמיד בדבר האסור מצד עצמו לא בטל כלל. אבל משום בשר בחלב אין לאסור מצד דבר המעמיד שכל עוד שלא נתן טעם לאו בשר בחלב הוא אלא שזה (חלב) עומד מצד עצמו וזה (הבשר) עומד מצד עצמו. ולזה הסכים הר"ם במז"ל בפ"ג מהלכות מאכלות אסורות מכלל דס"ל ז"ל דבאיסורין הללו הולכין אחר נותן טעם אלא דהכא אסור משום דאוקומי קא מוקים.

אבל אחרים אומרים דבכל דבר של עובדי כוכבים לא הלכו בו אחר נ"ט כדי שלא יפרוצו.

הרי"ף צירף כאן את המשנה שנשנית בדף קט"ז ע"ב לפי דפי הגמ':

[דף קט"ז ע"ב] בהמה **כשרה שינקה מן הטרפה - קבתה** [החלב שבתוך הקבה] **אסורה. טרפה שינקה מן הכשרה - קבתה מותרת מפני שהחלב כנוס במעיה** והרי הוא כנתון בכלי, ואינו חלק מן הבהמה ולא נחשב כגופה. הגמרא תקשה סתירה מכאן על הרישא 'קיבת העובד כוכבים ושל נבלה אסורה' אף שינקה מהכשרה אם כן היא נחשבת כגופה. דהיינו לפי הרישא החלב נהפך חלק מהבהמה היונקת ולפי הסיפא החלב לא נחשב חלק מהבהמה היונקת אלא מאיפה היא ינקה.

גמ' אטו קיבת עובד כוכבים לאו נבלה היא הרי וודאי שהעו"כ ניבל את הבהמה בשעה ששחטה והסיבה שקיבת עו"כ אסורה משום שהוא ניבל את הבהמה? **אמר שמואל** לא יקשה לך על המשנה זה שהקשינו שקבת עובד כוכבים ונבלה - היינו הך! שמשנתנו **חדא קתני: קבת שחיטת עובד כוכבים - שנבלה היא, אסורה. שמשום שנבלה היא - אסורה.** הגמ' מקשה: **ומי אמר שמואל הכי, שקבת נבלה אסורה, שנחשבת כעצם הבהמה? והאמר שמואל: מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים, מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה!** משמע שדווקא משום עור הנבלה שהוא גוף הבהמה - אסרו, **הא קבה גופה,** דהיינו החלב הקרוש הנמצא בקבה - **שריא! לא קשיא: כאן - משנתנו - קודם חזרה שחזר בו רבי יהושע נשנתה, ולכן שנינו שקבת נבלה אסורה. כאן -** וזה שאמר שמואל שקבה מותרת - **לאחר חזרה.** וכיון שנשנית כבר המשנה, אף על פי שחזר בו רבי יהושע, לא זזה המשנה ממקומה ולא אמרו שלא לשנותה עוד, אלא השאירוה במקומה.

לא יקשה לך על המשנה זה שהקשינו שקבת עובד כוכבים ונבלה - היינו הך! שמשנתנו **חדא קתני: קבת שחיטת עובד כוכבים - שנבלה היא, אסורה. שמשום שנבלה היא - אסורה. [דף מג עמוד א] דתנן** ששנינו במשנה במסכת עבודה-זרה כ"ט ע"ב: **"שאל ר' ישמעאל את ר' יהושע: 'מפני מה אסרו חכמים, גבינות עובדי כוכבים באכילה, על אף שלא אסרו בהנאה? אמר לו רבי יהושע: מפני שמעמידין אותה, את הגבינה, בחלב הנמצא בקיבה של נבילה,** כדי שההפרשה של מיצי הקיבה יגבנו את החלב וישביחו את הגבינה, משום כך אסורה גבינה זו. אמר לו רבי ישמעאל: **והלא קיבת קרבן עולה, חמורה היא מקיבת נבילה.** לפי שהעולה אסורה בהנאה, ואם נהנה בה, הריהו מועל! ובכל זאת, **אמרו** [ולא נודע מי אמר כן], **כי כהן ש"דעתו יפה"**, שאינו איסטניס, ואינו קץ ומואס במציצת הקיבה, **שורפה,** מוצץ את ההפרשה של המיץ הכנוס בתוכה [שהוא כעין חלב], וגומע ממנה בעוד הקיבה חיה, ולא לאחר שבישלה.

חזר בו רבי יהושע מדבריו הראשונים ואמר לו לרבי ישמעאל: הטעם שגבינות אלו שהועמדו בקיבת נבילה אסורים, הוא מפני שמעמידין אותה בעור קיבת עגלי עבודת כוכבים ולא בחלב הנמצא בקיבת עגלי עבודת כוכבים.

והלכתא אין מעמידין בעור קיבת נבילה אבל בחלב שנמצא בקיבת נבילה, ובקיבת שחיטת עובד כוכבים, ובקיבת כשרה שינקה מן הטרפה מעמידין בהם גבינות. וכל שכן בקיבת טרפה שינקה מן הכשרה שהרי החלב הנמצא בה באה מהכשרה. מאי טעמא? דחלב המכונס בעור קיבה פירשא בעלמא הוא שהוא כטינופת ומקולקל ביותר ויצא מתורת אוכל. כך דעת הרי"ף והרמב"ם והשו"ע בסתם (פז, ט) שגם אם החלב הנמצא בקיבת נבילה צלול איננו חלב כלל ומותר לבשלו עם בשר. וזה שלא כדעת רש"י שחלב הנמצא בקיבת נבילה מותר לפי שאינו מגופה של הבהמת נבילה אלא פרושה ממנה שהרי בא מבחוץ והיא ינקה מהכשרה. ולכן מותר להעמיד בה גבינות אבל הוא עדיין נחשב חלב לכל דבר גם אם הוא קרוש. ודעת ר"ת שיש לחלק בין חלב קרוש שהוא כפירשה ומקולקל ומותר להעמיד בו גבינות ואף לבשלו עם בשר, לבין צלול שאין להעמיד בו גבינות ולבשלו עם בשר. וכן דעת השו"ע בשם מי שאוסר:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף יא

אם העמיד גבינה בעור קיבת כשרה, יש בה טעם בשר, אסורה. ואם לאו, מותרת. אבל המעמיד בעור קיבת נבילה, וטריפה, ובהמה טמאה, אוסר בכל שהוא. הגה: משום דדבר האסור בעצמו, ומעמיד, אפילו באלף לא בטיל (כ"כ ב"י לדעת הרשב"א והר"ן). ודווקא שלא היה שם מעמיד אחר, רק האסור, אבל אם היה שם ג"כ מעמיד היתר, הוי זה וזה גורם, ומותר אם איכא ס' נגד האסור (ממשמעות המרדכי).

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בהמה וחיה טהורה סימן פא סעיף ו

כשרה שינקה מן הטרפה, חלב הנמצא בקיבתה מותר, וכ"ש טריפה שינקה מן הכשרה, משום דחלב המכונס בקיבה פירשא בעלמא הוא. ויש אוסרים בחלב צלול הנמצא בקיבת כשרה שינקה מהטריפה. הגה: והכי נהוג. ומיהו אין חוששין שמא ינקה מן הטרפה או מן הטמאה, והכל מותר כל זמן שלא ידענו בודאי שינקה מהם (מרדכי פכ"ה). ויש אוסרים לכתחלה להעמיד בקיבת טריפה שינקה מן הכשרה, אפילו בקרוש, משום מראית העין, דנראה כאוכלין טריפות (הגהת מהרא"י וש"ד והגהת מיימוני). וכן נוהגין לכתחלה, אבל בדיעבד או שנתערבה באחרות, הכל מותר (שם).

ילקוט יוסף קצוש"ע יורה דעה סימן פז - מהלכות בשר בחלב - דיני בישול בשר בחלב

עה. שלחן ערוך סימן פז סעיף ט - י - חלב הנמצא בקיבה

חלב הנמצא בקיבה דינו כפרש בעלמא, ואין עליו תורת חלב, לענין איסור בישול בשר בחלב, ומותר לבשל בו בשר אפילו בצלול שבה. [שם עמוד שא. הליכות עולם ח"ז עמוד כד]

עו. חלב הנמצא בקיבה ונמלח עם הקיבה, או שעמד בתוך עור הקיבה כ"ד שעות, אין להעמיד בו גבינות, דחלב זה נאסר לכתחלה. אבל בדיעבד אפילו אם הוא חלב שנשאר כ"ד שעות בעור קיבת נבילה או טריפה, והעמיד בו גבינות, מותרים.

[איסור והיתר ג' עמוד שא]

עז. ומכל מקום חלב הנמצא בקיבה והקיבה נמלחה עם החלב שבה, ועבר והעמיד בחלב זה גבינות, אין לאסור את הגבינות. אולם לכתחלה אין להניח החלב בקיבה עד שהחלב יצטנן בתוך הקיבה. ורק בדיעבד אין לחוש. [ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד שג]

עח. אם העמיד גבינה בעור קיבה של כשרה, אם יש בה טעם של בשר, אסורה, ואם לאו מותרת. ומשערין בששים כנגד עור הקיבה. [ובמקום הפסד אפשר להקל ליתן הגבינות לעכו"ם שיטעם, ואם יאמר שאין בה טעם בשר, הגבינות מותרות]. אבל המעמיד בעור קיבת נבילה וטריפה ובהמה טמאה אוסר בכל שהוא, ואפילו אם העור לא נתן טעם בחלב. וכן המעמיד גבינה בעור קיבת שחוטה בשחיטה של הקראים, חשיב כמעמיד בעור קיבת נבילה ואסור בכל שהוא. [ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד שד]

עט. קיבה של בהמה כשרה שהעמידו בה גבינות, ועשו ממנה הרבה גבינות, ונמצא לאחר זמן בתוך השק שהקיבה בתוכה מעט מן הדקין, יש להתיר את הגבינות, ואין זה נחשב כהעמיד באיסור. [איסור והיתר כרך ג' עמוד שו]

פ. עור הקיבה לפעמים מולחים אותו ומייבשין אותו ונעשה כעץ, וממלאים אותו חלב, גבינות אלו מותרות, אחר שעור הקיבה נתייבש והוי כעץ בעלמא ואין בו לחלוחית בשר. ומכל מקום לכתחלה אין לעשות כן. [ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד שו]